

**„Keskkonnaministri 25. detsembri 2017. a määruse nr 65
„Ajutised kalapüügikitsendused ja agarikupüügi ala Läänemerel 2018. aastal“
täiendamine“
eelnõu seletuskiri**

1. Sissejuhatus

Kalapüügiseaduse § 11 lõige 2 sätestab, et kalavarude ohustatuse korral kehtestab keskkonnaminister ajutised püügikitsendused. Eelnõukohase määrusega täiendatakse keskkonnaministri 25. detsembri 2017. a määrust nr 65 „Ajutised kalapüügikitsendused ja agarikupüügi ala Läänemerel 2018. aastal“ püügikitsendustega Pärnu lahes ja angerjapüügi keeluga novembris ja detsembris.

Eelnõu ja seletuskirja on koostanud Keskkonnaministeeriumi kalavarude osakonna nõunik Liivika Näks (tel 626 0701, liivika.naks@envir.ee) ning õigusekspertiisi on teinud õigusosakonna jurist Helen Holtsman (tel 626 2820, helen.holtsman@envir.ee). Keeletoimetaja oli õigusosakonna peaspetsialist Aili Sandre (tel 626 0953, aili.sandre@envir.ee).

Eelnõu ei ole seotud teiste menetluses olevate eelnõudega.

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõukohase määrusega lisatakse kehtiva määruse § 1 lõige 7, millega keelatakse kalapüük Pärnu lahes alal, mis on piiratud kaldajoone ning punktist koordinaatidega 58°22.829'N, 24°27.664'E edasi mõttelise joonega, mis läbib punkte koordinaatidega 58°21.959'N, 24°26.302'E, 58° 21.282'N, 24° 27.961'E, 58°21.803'N, 24°28.711'E, Pärnu jõe vasaku ja parema muuli otsi ning edasi läbi punkti 58°22.095'N, 24°26.988'E punktini 58°22.683'N, 24°27.929'E, 1. augustist 30. novembrini.

Joonis 1. Pärnu jõe suudmealal keeluala (rohelisega viirutatud) Pärnu lahes.

Kalapüügieeskirjaga on lõhejõgede suudmealal raadiusega 1 km kehtestatud aastaringne kalapüügi keeluala. Kõikidel teistel lõhejõgedel, välja arvatud Pärnu jõgi, on kalapüügieeskirjaga kehtestatud ka sügisene 1,5 km raadiusega keeluala. 2018. aasta sügisel kehtestatakse Pärnu jõe suudmealale samuti sügisene püügikeeluala, mis on tingitud jõe kalavarude olukorra muutusest seoses Sindi paisu avamisega. Keeluala tagab kudema

tõusvatele kaladele, nagu lõhe, meriforell, vimba, ohutuma ja võimalikult efektiivse rände Pärnu jõe aastaid kasutamata koelmutele.

RMK Põlula Kalakasvatusteskus on Keskkonnaministeeriumi tellimusel asustanud 2013. aastast Pärnu jõkke lõhe noorjärke ning jõkke naasvad täiskasvanud kalad tekitavad peaaegu väljasurnud populatsiooniga lõhejõe väga hea n-õ hüppelaua, võimaldades järgmistel aastatel, kui pais on täiesti likvideeritud, parandada kiiremini Pärnu jõe lõhe ja meriforelli taastootmise võimalusi.

Pärnu laht on väga atraktiivne ning tiheda liiklusega püügikoht nii kutselistele kaluritele kui ka harrastuskaluritele, seetõttu kehtestatakse sügisel 2018 kudema tuleva kala kaitseks esialgu Pärnu jõe suudmealale muulide otsa ja merepoolsetele külgedele väiksem (700 m–1 km) püügikeeluala erinevalt muude lõhejõgede suudmealadest, kus on 1,5 km raadiusega keeluala. Pärnu jõe suudmeala uue tähtajalise keeluala kõrval jäävad endiselt kehtima kalapüügieeskirjaga kehtestatud aastaringised keelualad – § 22 lõike 2 punkti 1 kohane 500 m ala Pärnu parema muuli taga (joonisel 1 ala nr 1) ja sama sätte punkti 2 kohane ala vasakpoolse muuli taga (joonisel 1 ala nr 2) ning Veeteede Ameti 2. juuli 2011. a käskkirjaga nr 207-OP kehtestatud muulide lõpust vahetult vasakule jääv purjespordi ala (joonisel 1 ala nr 6) –, millest uue keelualaga langeb ühte ligemale 1 km², kus kalapüügivahendite kasutamine on keelatud 1. juulist 15. septembrini. Lisaks suundub muulide merepoolsetest otstest, paralleelselt purjetamisalaga, avamere poole laevatee, mis hõlmab uue keeluala pindalast ligemale 0,3 km². Seega on uue keeluala pindalast (joonisel 1 viirutatud ala, ligikaudu 2,4 km²) üle poole juba kaetud kalapüügivahendite kasutamise keelupiirkonnaga.

Piirangut on arutatud novembris 2017 Keskkonnaministeeriumis ning juunis 2017 ja aprillis 2018 Pärnus Liivi Lahe Kalanduskogu ja kalurkonna esindajatega.

Eelnõukohase määrusega lisatakse kehtiva määruse § 1 lõige 8, millega kehtestatakse Euroopa angerja (*Anguilla anguilla*) varude kaitseks kahekuuline püügikeeld vastavalt Euroopa Liidu Nõukogu 23. jaanuari 2018. a määrusele (EL) nr 2018/120, millega määratakse 2018. aastaks kindlaks teatavate kalavarude ja kalavarurühmade püügi võimalused, mida kohaldatakse liidu vetes ja liidu kalalaevade suhtes teatavates vetes väljaspool liitu, ning millega muudetakse määrust (EL) 2017/127 (edaspidi *kvoordimäärus*). Määrusest tulenevalt tuleb Rahvusvahelise Mereuringute Nõukogu soovitusel alusel vähendada angerja inimtegevusest põhjustatud suremust. Seda nõuannet silmas pidades on asjakohane kehtestada ajutine püügikeeld euroopa angerjale kogupikkusega üle 12 cm ICESi piirkonna liidu vetes, sealhulgas Läänemeres, et kaitsta kudekalu rände ajal. Selleks kehtestatakse eelnimetud põhjustel Euroopa Liidu kalalaevadele, kolmandate riikide laevadele, mis tahes töönduspüügi puhul kaldalt ja ka harrastuspüügile euroopa angerja püügi keeld kolme järjestikuse kuu jooksul, mille iga liikmesriik määrab kindlaks ajavahemikus 1. september 2018 kuni 31. jaanuar 2019. TÜ Eesti Mereinstituudi teadlaste soovitusel on keeluaajaks mõistlik määrata 1. november–31. detsember 2018 ja 1.–30. jaanuar 2019.

Eelnõukohases määruses sätestatakse kahekuuline keeld, järgmisel aastal on lisaks sellele kavas kehtestada määrusega ühekuuline püügikeeld.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu teises punktis käsitletakse angerjapüügi keeluaega, mis on kehtestatud Euroopa Liidu Nõukogu 23. jaanuari 2018. a määrusega (EL) nr 2018/120, millega määratakse 2018. aastaks

kindlaks teatavate kalavarude ja kalavarurühmade püügivõimalused, mida kohaldatakse liidu vetes ja liidu kalalaevade suhtes teatavates vetes väljaspool liitu, ning millega muudetakse määrust (EL) 2017/127.

4. Määruse mõju

Punktis 1 nimetatud keeluala suurendamine võib parema muuli tagant hõivata kuni kaheksa mõrra püügikohad ja see mõjutab kuni kolme loaomanikku. See püügipiirkond on kasutusel peamiselt kevadise tindipüügi ajal, mida kehtestatav piirang ei puuduta.

Angerjapüügi keeld aasta lõpus ei mõjuta eesti kalureid kuigi palju, kuna viimastel aastatel on saagid väga tugevalt vähenenud ning 2016. ja 2017. aasta kahe viimase kuu saak kokku on olnud vastavalt 1 kg ja 25 kg.

5. Määruse rakendamiseks vajalikud kulutused ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse rakendamiseks ei ole vaja teha täiendavaid kulutusi. Määruse rakendamisega kaasneb lõhe, meriforelli, vimma ja angerja kuderände paranemine, mis loob eeldused populatsioonide arvukuse kasvuks. See suurendab edaspidi ka kalapüügist saadavat rahalist tulu.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras.

7. Eelnõu kooskõlastamine

Eelnõu saadetakse eelnõude infosüsteemis kaudu kooskõlastamiseks Maaeluministeeriumile.